

7. Hafta

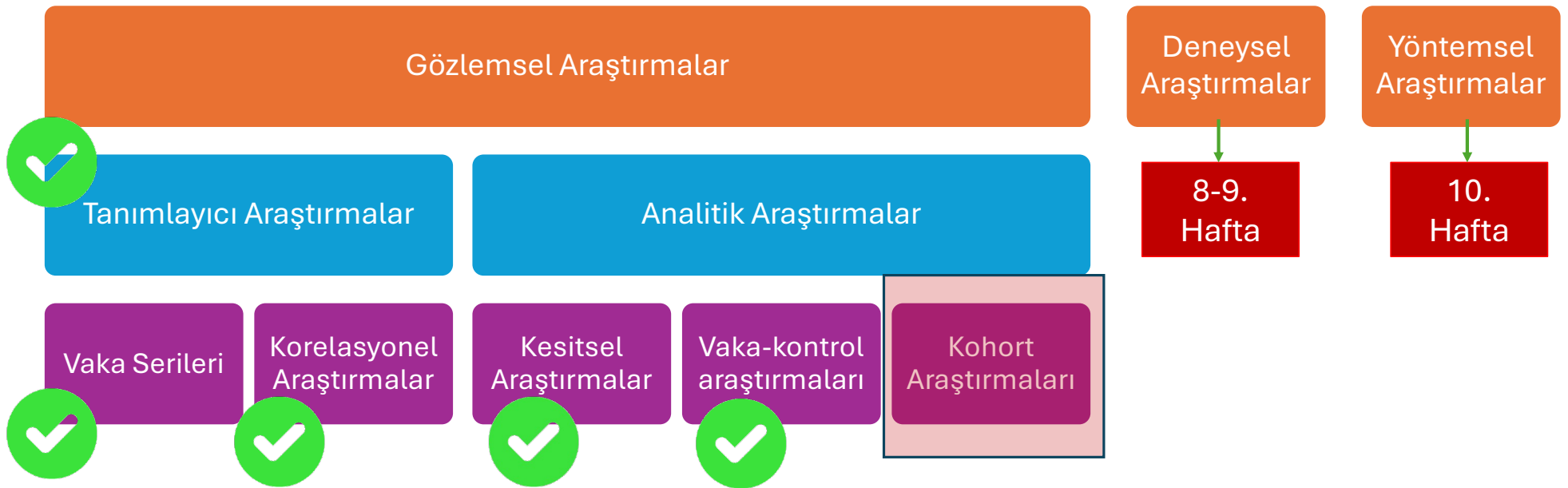
Araştırma Yöntemleri

Analitik Araştırmalar

Kohort Araştırmaları

Doç. Dr. Doğukan ÖZEN

Bilimsel Araştırma Yöntemleri

Gözlemsel Araştırmalar

Analitik Araştırmalar:

Kohort Çalışmaları

Bu tip çalışmalar “ne olacak” sorusuna cevap vermek üzere ileriye yönelik (prospective) veya “ne oldu” sorusuna cevap vermek üzere geriye dönük (retrospektif) olabilirler.

İleriye yönelik kohort çalışmalarında, belirlenen zaman sonunda risk etkenine sahip olan ve olmayan deneklerde, hastalığın ortaya çıkma sıklıkları karşılaştırılır ve sonuçta risk etkeninin önemli olup olmadığı hakkında karar verilir.

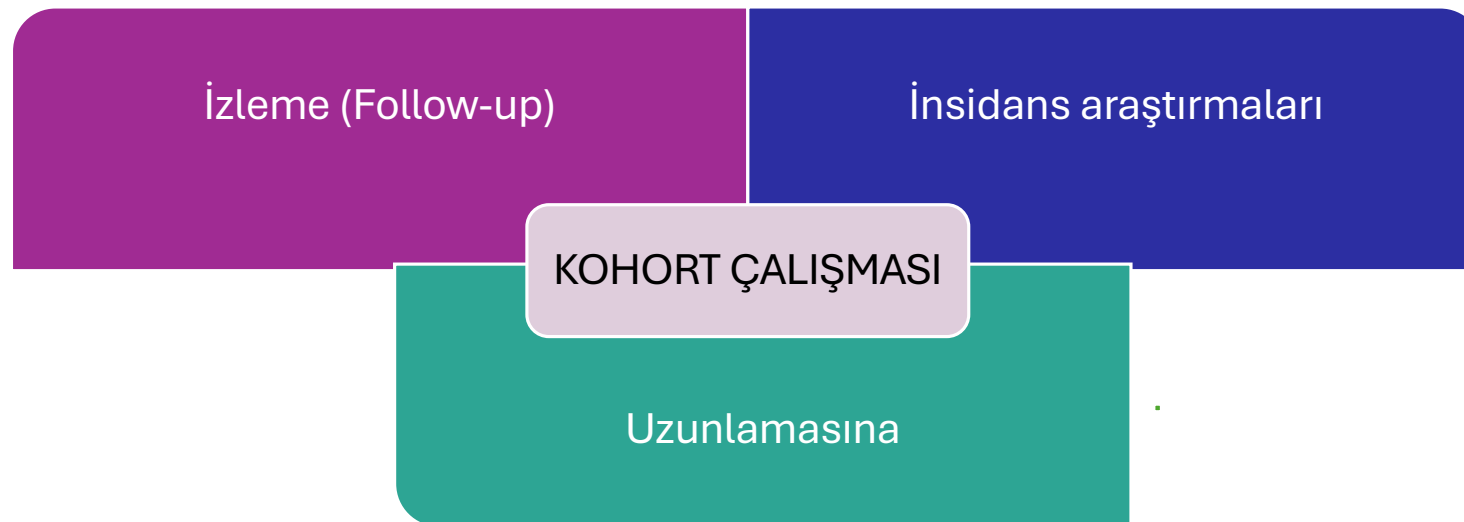
Kohort

Ortak özellikleri olan ve bir zaman aralığında takip edilebilen birey gruplarına verilen isimdir

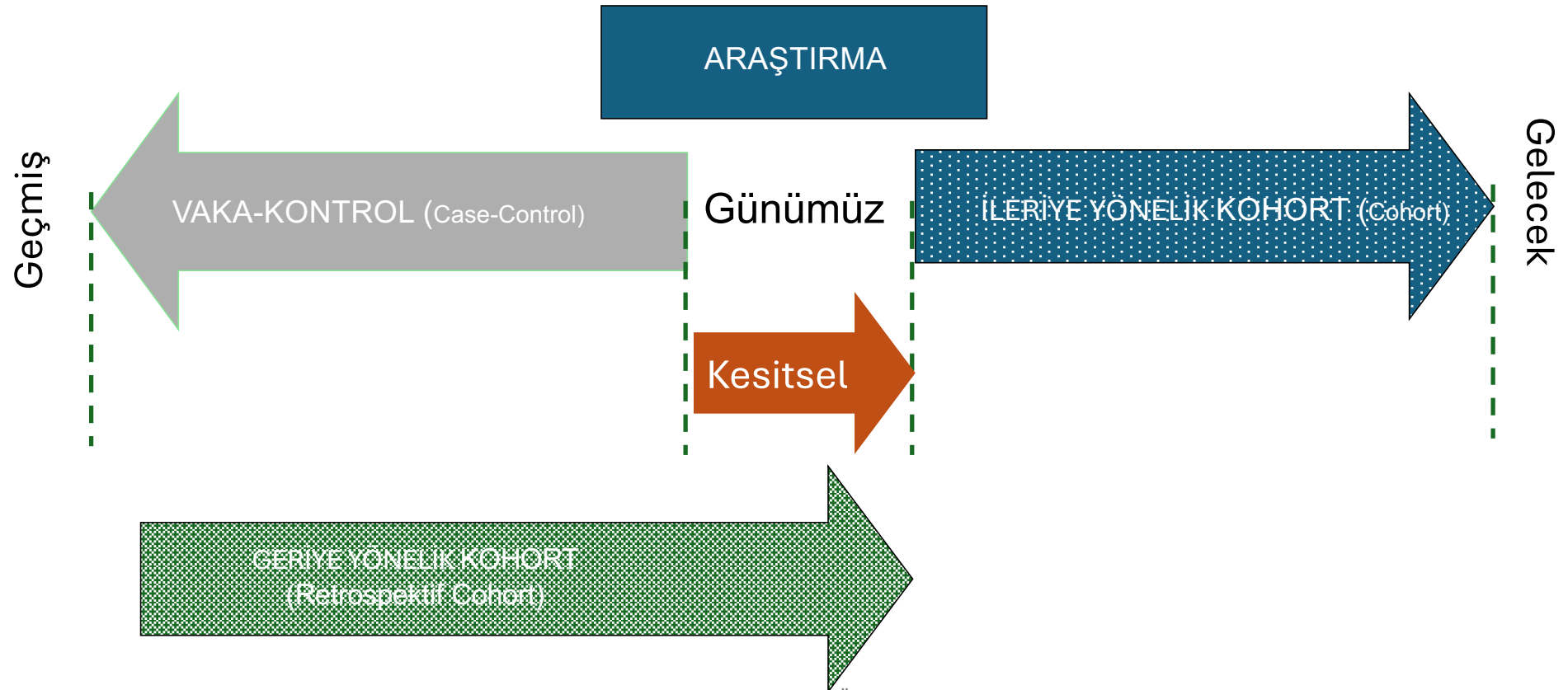
Gözlemsel Araştırmalar

Analitik Araştırmalar:

Kesitsel çalışmalar

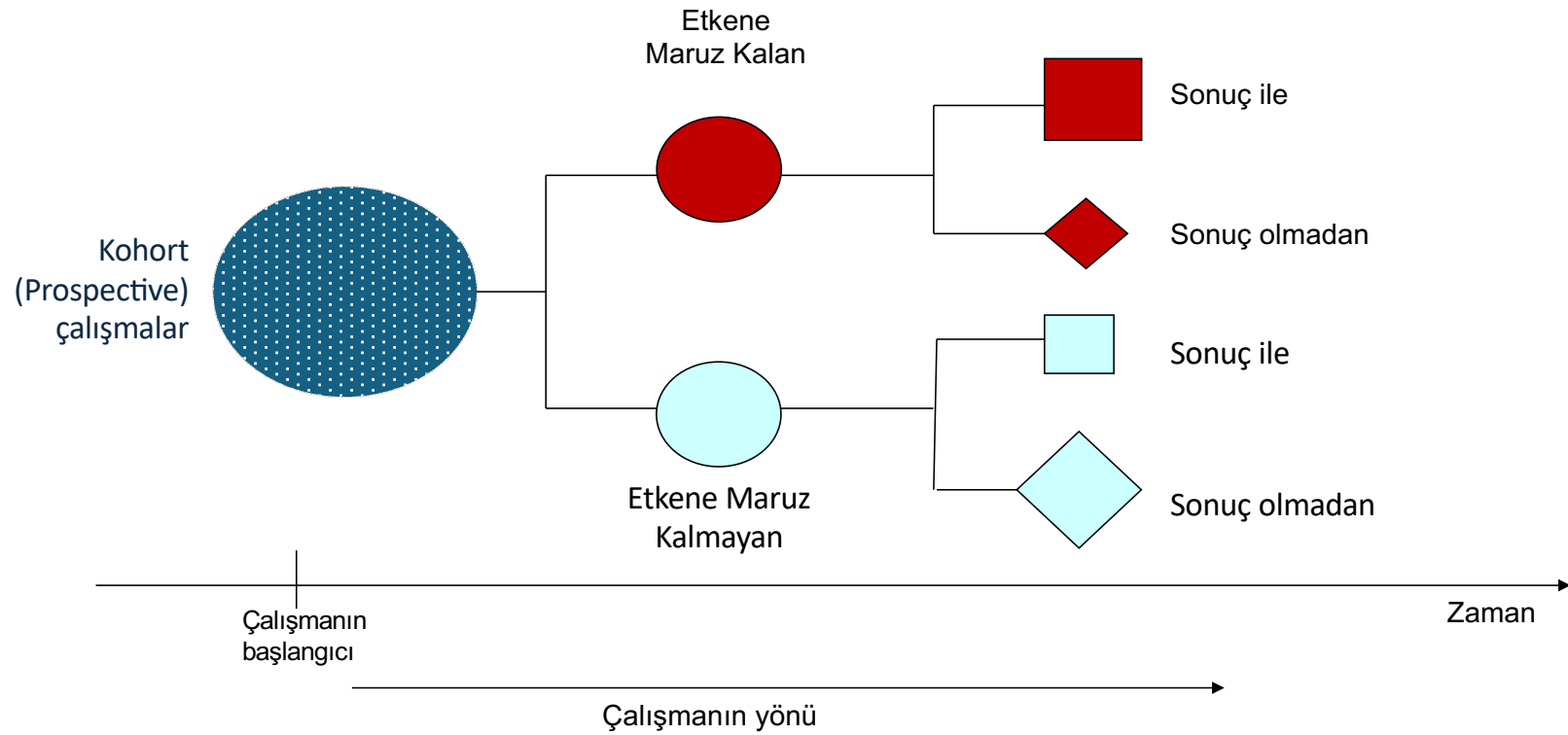
Değişik gözlemsel çalışma türlerinin zaman faktörüne göre değerlendirilmesi

Gözlemsel Araştırmalar

Analitik Araştırmalar:

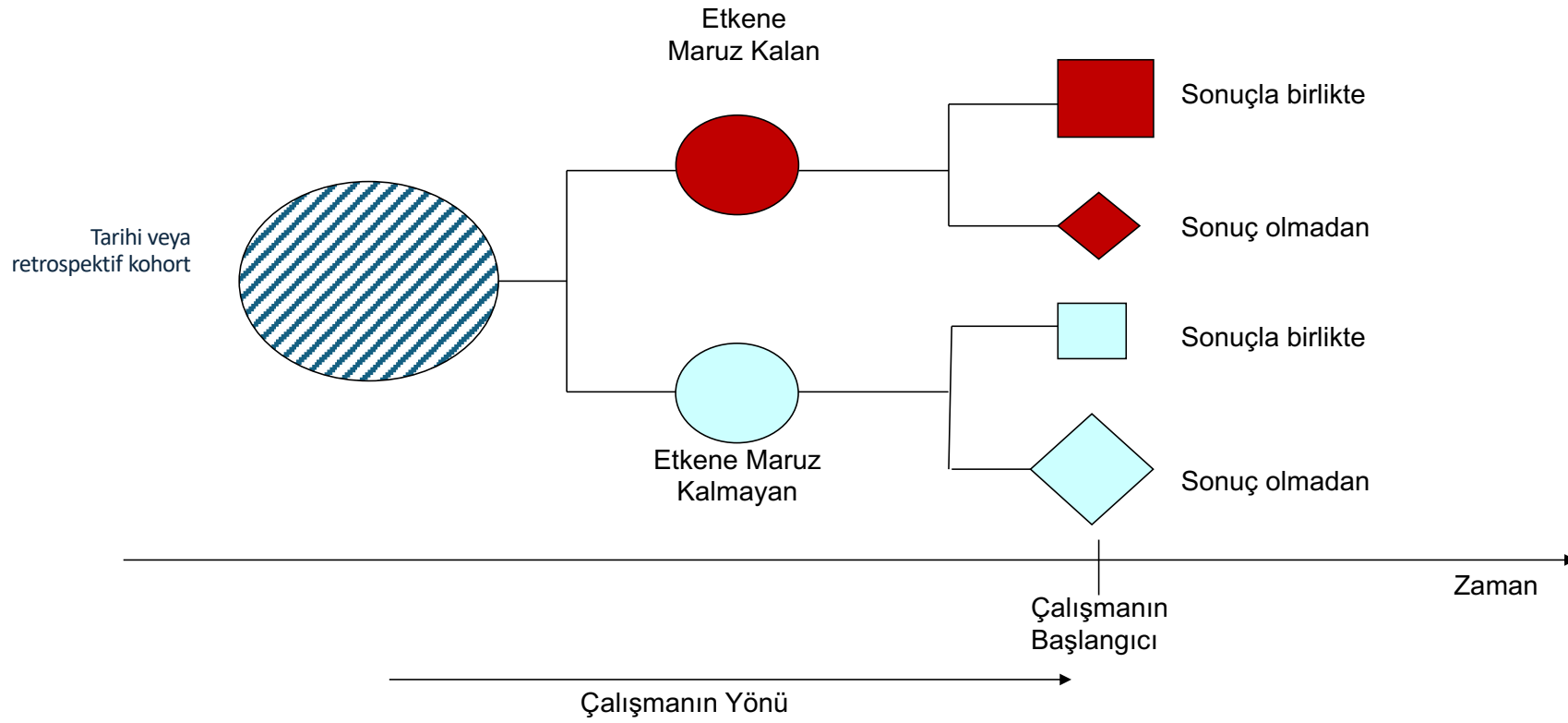
Kohort Çalışmaları (İleriye Yönelik Kohort Çalışmaları)

Gözlemsel Araştırmalar

Analitik Araştırmalar:

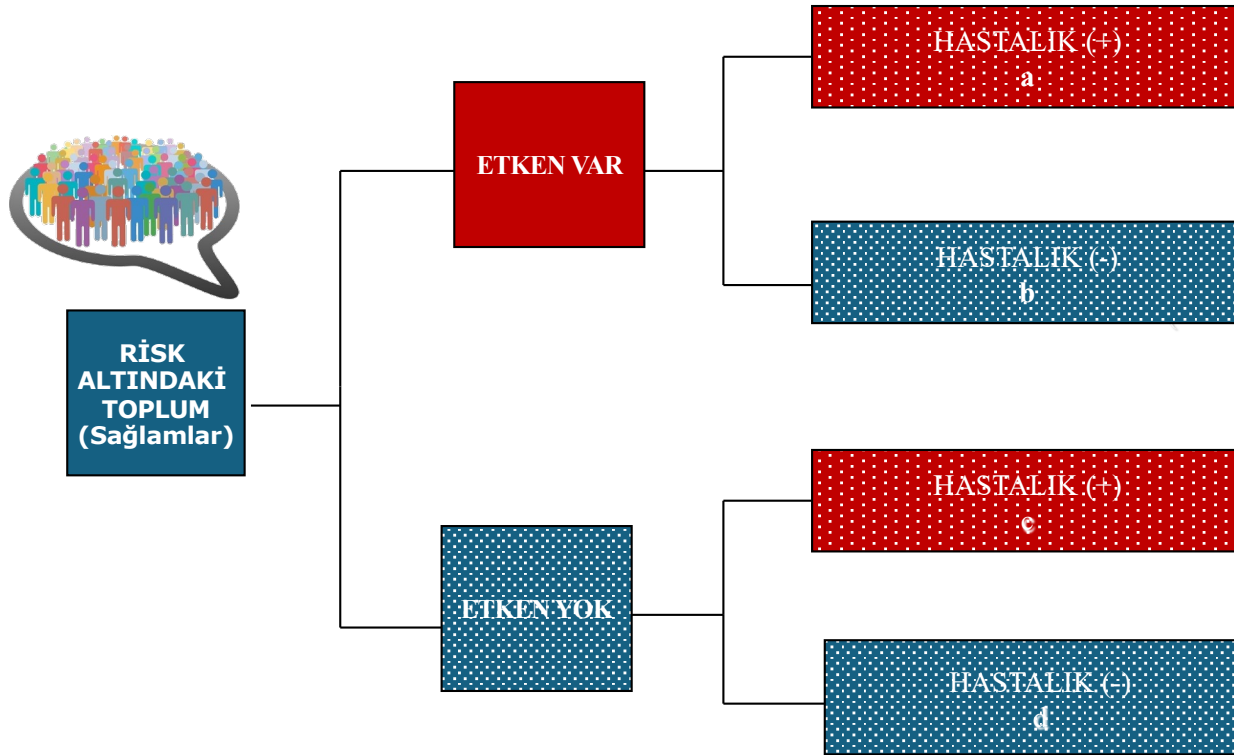
Kohort Çalışmaları (Geriye Yönelik Kohort Çalışmaları)

Gözlemsel Araştırmalar

Analitik Araştırmalar:

Kohort Çalışmaları

Kohort çalışmalarında hesaplanabilecek ölçütler

- İnsidans
- Atfedilen Risk
- Rölatif Risk
- Korunabilirlik Hızı

	Hastalık +	Hastalık -
Etken +	a	b
Etken -	c	d

Gözlemsel Araştırmalar

Analitik Araştırmalar:

Kohort Çalışmaları

	Hastalık +	Hastalık -
Etken +	a	b
Etken -	c	d

$$\text{Toplam insidans} = \frac{a+c}{a+b+c+d} \times 100$$

$$\text{insidans (etken (+))} = \frac{a}{a+b} \times 100$$

$$\text{insidans (etken (-))} = \frac{c}{c+d} \times 100$$

Kohort çalışmalarında hesaplanabilecek ölçütler

- İnsidans
- Atfedilen Risk
- Rölatif Risk
- Korunabilirlik Hızı

$$\text{Rölatif Risk} = \frac{\text{insidans (etken (+))}}{\text{insidans (etken (-))}}$$

$$\text{Atfedilen Risk} = \text{insidans (etken (+))} - \text{insidans (etken (-))}$$

$$\text{Korunabilirlik Hızı} = \frac{\text{insidans (etken (+))} - \text{insidans (etken (-))}}{\text{insidans (etken (+))}} \times 100$$

Rölatif risk = 1.0

Etkene maruz kalanlar ile kalmayanlar arasında hastalığa yakalanma olasılığı eşittir.

Rölatif risk > 1.0

Etkene maruz kalanlarda kalmayanlara göre hastalığa yakalanma olasılığı daha yüksektir.

Rölatif risk < 1.0

Etkene maruz kalanlarda kalmayanlara göre hastalığa yakalanma olasılığı daha düşüktür.

Yani etkene maruziyet koruyucudur.

Kohort alışmaları (cohort)

AVANTAJLARI

- Kohort alışmaları riskin doğrudan belirlenmesine izin verir.
- Aynı zamanda neden-sonuç ilişkisi güçlü bir şekilde ortaya konur.
- Epidemiyolojik ölçüt olarak insidans hızını elde edebiliriz.
- Kohort çalışmalarından elde edilen sonuçlar ilgili popülasyona genellenebilir.

DEZAVANTAJLARI

- Genellikle maruziyeti deđerlendirmek ve sonucu gözlemek için uzun süre beklemek gereklidir.
- Araştırma süresinin uzaması ile birlikte araştırmacılar araştırmayı terk edebilir.
- Göreceli olarak maliyetleri diđer gözlemsel çalıřmalardan yüksektir.
- İzlem sırasında davranışsal özelliklerin değişmesi bir başka problemidir.
- Özellikle retrospektif kohort çalışmalarında kayıtların güvenilirliği çok önemlidir.

Gözlemsel Araştırmalar

Analitik Araştırmalar:

Kohort Çalışmaları

Kohort Araştırmaları vs Vaka Kontrol Araştırmaları

Her ikisi de hastalığın riskleri ve nedenlerini araştırır.

Araştırmacının hangi tasarımı seçeceği kısmen araştırma sorusuna bağlıdır.

Kohort araştırması bir risk faktörü ya da maruziyetten yola çıkar ve sonuçlara bakar (Çalışmanın yönü ileriye doğrudur ; Etken → Sonuç)

Vaka kontrol araştırması, sonucu; araştırmanın başlangıç noktası olarak kabul eder ve risk faktörlerine ya da maruziyetlerine bakar (Çalışmanın yönü geriye doğrudur; Sonuç → Etken)